

گئورگ لوكاچ در انقلاب مجارستان

ديويد ڪٽلر

ترجمه: صالح نجفی

تهران، خیابان شریعتی، بالاتر از سه راه طالقانی،

خیابان نیرو، شماره ۷/۱، تلفن: ۷۷۵۲۹۹۰۷

گنورگ لوکاج در انقلاب مجارستان

نویسنده: دیوید کتلیر

مترجم: صالح نجفی

● چاپ اول ۱۳۸۶ تهران ● شمارگان ۱۶۵۰ نسخه

● لیتوگرافی: خدمات فرهنگی صبا ● چاپ: غزال ● صحافی: دیدآور

شابک: ۹۶۴-۷۲۸۷-۸۷-۳ ISBN 964-7387-87-3

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است Printed In Iran

Cutler, David

کتلیر، دیوید، ۱۹۳۰-م.

گنورگ لوکاج در انقلاب مجارستان ۱۹۱۸-۱۹۱۹ / دیوید کتلیر: ترجمه

صالح نجفی، تهران: گام نو، ۱۳۸۵.

ISBN: 964-7387-87-3

۱۶۰ ص.

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا / کتابنامه.

موضوع: مجارستان - - تاریخ - - انقلاب، ۱۹۱۸-۱۹۱۹ م. / مرسالیسم -

- مجارستان، / روشنفکران - - مجارستان.

شناسه افزوده: نجفی، صالح، ۱۳۵۴- مترجم.

۹۲۳/۹۰۵۱

DB۹۵۵/۷/۵۲۵۹ ۱۳۸۵

شماره کتابخانه ملی: ۲۹۶۳۶-۸۵م

فهرست

- یادداشت دبیر مجموعه ۷
- گنورگ لوکاچ در انقلاب مجارستان ۱۱
۱. حیات سیاسی روشنفکران بوداپست در ۱۹۱۸ ۱۸
۲. شیلمیک؛ گروه لوکاچ در ۱۹۱۷ و ۱۹۱۸ ۶۱

یادداشت دبیر مجموعه

اگر فرهنگ را عرصه‌ی نوعی پیکار بدانیم، آنگاه انتشار مجموعه کتاب‌های کوچک بناست معرفت تغییر استراتژی باشد و نه صرفاً تغییر تاکتیک. این مجموعه صراحتاً قصد دارد استراتژی «آشنایی قدم‌به‌قدم» و «غور در مبانی» و دیگر عناوین پرمطراقی را که جملگی گرفتار وسوسه «تصاحب تمامی خزان معرفت» اند، کنار گذارد. استراتژی رایج، که همواره گوشه‌چشمی به بازار و خیل جوانان مشتاق فلسفه داشته است (بازاری که در کشورهای حاشیه‌ای همواره پررونق است)، انواع تاکتیک‌های هنری و تجاری و گرافیکی و محتوایی را به کار می‌گیرد تا دوباره و دوباره «مجموعه» بازهم دیگری از «آشنایی با فیلسوفان» یا «نسل قلم» یا «بنیانگذاران فرهنگ امروز» و ... را بر تل مجموعه‌های قبلی تلنبار کند. و تمام این تلاش‌ها نیز بر این تلقی اسطوره‌ای استوار است که گویی می‌توان تفکر را نیز همچون مهندسی ساختمان یا فنون مدیریت یا طرز کار با ویندوز XP، با روش‌های مهندسی فکر و تکنیک‌های گام‌به‌گام آموزش داد. وجدان معذب نهفته در پس

تمام این تلاش‌ها نیز چیزی نیست مگر تجربه شکست در آکادمی، زیرا در کشور ما باری را که دانشگاه نتوانسته است حمل کند روشنفکران و مترجمان و مدرسان آزاد بر دوش کشیده‌اند.

اما مجموعه کتاب‌های کوچک که بناست ترجمه و تألیف، هر دو، را دربرگیرد، این توهم را کنار گذاشته است که می‌تواند: «جای خالی» چیزی را پر کند، از «جای خالی» نظریه پردازی به اصطلاح بومی و «تولید علم» گرفته تا «ضرورت» ترجمه مجموعه آثار کلاسیک و دست اول. برعکس، کتاب‌های کوچک می‌خواهند جاهای خالی را خالی نگه دارند. دخالت‌های نظری این مجموعه در حکم تک‌ها و پاتک‌های گاه‌وبیگاه به توپخانه و استحکامات عرصه نمادین است، نه افزودن به غنایم و انباشتن خزانه‌های آن.

این مجموعه، دست‌کم تا آنجا که به تألیف مقالات مربوط می‌شود، قصد دارد در سراسر عرصه نمادین یا همان روح عینی دست به دخالت نظری زند و حتی‌المقدور به همه گوشه‌وکنارهای آن سرک کشد: از زندگی روزمره و سینما و فوتبال و تجربه خیابان گرفته تا دولت و جامعه مدنی و رفتارهای اقتصادی.... این دخالت‌های نظری به هیچ‌رو هراسی از ورود «غیرکارشناسانه» به قلمروهای «تخصصی» ندارند، زیرا به‌واقع هر چیز و هر پدیده‌ای می‌تواند دستمایه و موضوع تأمل فلسفی و نقد ریشه‌ای شود. عصر ما و بالاخص جامعه ما از این حیث حقیقتاً

موردی جذاب است. باری، می‌توان این عبارات و التری بنیامین از کتاب پروژۀ پاساژها را بر پیشانی این مجموعه نوشت: «شکافتن و به پیش رفتن با تبر تیزشده عقل بدون نگاه کردن به چپ و راست برای پرهیز از وادادن به دهشتی که سوسوزنان از ژرفای جنگل‌های ماقبل تاریخی، ما را به خود می‌خواند.»

تا آنجا که به ترجمه مربوط می‌شود، کتاب‌های کوچک دربرگیرنده رسالات، مقالات و قطعات برجسته و مهم متفکران و هنرمندان مغرب زمین، اعم از چهره‌های مشهور و حاشیه‌ای، اند. انتخاب این متون بر اساس اختصار، شور و شوق و توان نظری آنها، و نیز اهمیت تاریخی و فلسفی و سیاسی موضوعی است که بدان می‌پردازند. دامنه مضامین و موضوعات نیز لاجرم از فلسفه و سیاست تا ادبیات و الاهیات و هنر را شامل می‌شود. همه این کتابهای کوچک، به تعبیری، نوعی «حلقه مفقوده» اند؛ بدین معنا که هر یک از آنها می‌تواند، با توجه به نیازهای خواننده ایرانی، در حکم جرقه‌ای باشد که خواندن یک کتاب کوچک ۷۰ صفحه‌ای را به اندازه قرائت یک کتاب ۷۰۰ صفحه‌ای مفید و مؤثر سازد. اما وجه مشترک همه این نوشته‌ها کمابیش تعلقشان به سنت تفکر انتقادی، به وسیع‌ترین معنای کلمه، و خاستگاه‌های آن است. این مجموعه نمی‌خواهد صرفاً جنگ یا بایگانی‌ای از «متون کلاسیک و مدرن» باشد، بلکه قصد اصلی از آن همانا تجهیز هرچه بیشتر ابزار

نقد مشخص و ریشه‌ای، یا به عبارت دیگر، تمرین دادن و حساس کردن تفکر انتقادی است. سعی بر آن است تا کتاب‌های کوچک در فواصل نسبتاً کوتاه و به نحوی پیگیر، در قالب ترجمه و تألیف، منتشر شوند. هر یک از کتاب‌های این مجموعه در صورت لزوم حاوی مقدمه‌ای متناسب با موضوع آن خواهد بود. کتاب‌های کوچک به همت مترجمان و نویسندگان مختلفی منتشر خواهند شد. در اینجا باید از احمد خالقی، مدیر انتشارات گام نو، برای فراهم کردن فرصت این کار، و مراد فرهادپور، برای همراهی‌اش در انتخاب مقالات و تدقیق طرح کلی این مجموعه، سپاسگزاری کنم. در انتها، برخلاف معمول، باید گفت امید است تا این مجموعه بتواند، بیش از هر چیز، حفره‌ها و شکاف‌ها را نشان دهد و خلأهایی را که به طرزی کاذب پر و انباشته شده‌اند، آشکار سازد، و از این طریق فضایی باز و بادخیز برای تفکر و نفس کشیدن عقل بگشاید.

امید مهرگان